

■ Ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (8 Θ΄)

**ᾠ Δέσποινα τοῦ κόσμου,
γενοῦ μεσίστρια***

«Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς!»

Πρὶν ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες, τὴν 1η Σεπτεμβρίου, εορτάσαμε τὴν ἀρχὴ τοῦ Χριστιανικοῦ Ἔτους. Τὸ ἐννοῶ: τοῦ Χριστιανικοῦ, διότι δὲν πρόκειται ἀπλῶς γιὰ ἑναρξὴ τοῦ λειτουργικοῦ ἔτους.

Πράγματι, ἡ λειτουργία, ὁ λειτουργικὸς κύκλος, δὲν εἶναι μόνο μία πτυχὴ τῆς Χριστιανικῆς μας ζωῆς, ἀλλὰ εἶναι ὁ ἐόρτιος αὐτὸς κύκλος ποῦ δομεῖ ὅλη τὴν πνευματικὴ μας ζωὴ, ὅλη τὴν ζωὴ μας ὡς Χριστιανῶν, ἀποτελεῖ μάλιστα τὴν κύρια πηγὴ τῆς.

Ἄς μὴν ποῦμε ποτὲ μὲ ἐλαφριά καρδιά: «**Ἄ...** φέτος δὲν θὰ πάω στὴν Ἐκκλησία, στὴν Γέννηση τῆς Θεοτόκου ἢ τοῦ Σταυροῦ ἢ τῆς Ὑπαπαντῆς, ἔχω ἄλλα πράγματα νὰ κάνω».

Εἶναι σὰν νὰ χάνουμε ἕνα σκαλοπάτι ἀπὸ τὴν κλίμακα αὐτῆ, στὴν κορυφὴ τῆς ὁποίας μᾶς περιμένει ὁ Χριστός· σὰν νὰ παραλείπουμε ἕνα σημαντικό βῆμα τῆς ἐν Χριστῷ μεταμόρφωσής μας.

Ἄν κάθε χρόνο ἡ Ἐκκλησία παρακολουθεῖ ἔτσι ὅλη τὴν ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Κυρίου – σὲ λίγο, τὸν Δεκέμβριο, τὸ Μυστήριο τῆς Γεννήσεώς Του, ἀργότερα τὸ Πάθος καὶ τὴν Ἀνάσταση, τὴν Πεντηκοστὴ καὶ τὴν ἔλευση τοῦ Παρακλήτου καὶ τὴν τεράστια ἀνθιση ἀγιότητος ποὺ ἔφερε στὴν Ἐκκλησία – αὐτὸ γίνεται γιὰ νὰ τὴν ζοῦμε ὅλο καὶ ἐντονότερα, νὰ τὴν κατανοοῦμε ὅλο καὶ πληρέστερα καὶ νὰ νιώθουμε στὰ βάθη τῆς καρδιάς μας συνεχῶς καὶ περισσότερο τὴν θαυμαστὴ τῆς γλυκύτητα.

* * *

Τὸ νέο Χριστιανικὸ Ἔτος ἀρχίζει, λοιπόν, μὲ τὴν μεγάλη αὐτὴ Ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου, Ἑορτὴ πολὺ σημαντικὴ γιὰ τὴν πνευματικὴ μας πρόοδο.

Ἡ Ἐκκλησία εἶχε ἤδη ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἐπίγνωση τῆς θέσης ποὺ κατέχει ἡ Παναγία στὸ Μυστήριο τῆς Σωτηρίας μας.

Στὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιο, στὸ Εὐαγγέλιο τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὑπογραμμίζεται ὁ ρόλος αὐτὸς τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ στὸ σχέδιο τῆς Σωτηρίας. **Ἀ**λλὰ καὶ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο Τῆς ἀπονέμει τὴν θέση ποὺ Τῆς ἀξίζει. **Γ**νωρίζουμε δέ, ὅτι στὴν Ἐκκλησία τῶν πρώτων αἰώνων ἡ κατὰ σάρκα οἰκογένεια τοῦ Χριστοῦ εἶχε πολὺ σημαντικὴ θέση στὴν Παλαιστίνη: ἀπὸ αὐτὴν τὴν οἰκογένεια τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς Μαρίας ἔχουν φθάσει ὡς ἐμᾶς κάποιες ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία τοῦ Σωτῆρος: στιγμιότυπα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἐνθυμήματα σχετικὰ μὲ τὴν ἴδια τὴν Παναγία καὶ κυρίως ἀπὸ τὸν Εὐαγγελισμό καὶ τὸ «ναὶ» ποὺ πρόφερε τότε καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου ἦρθε στὸν κόσμος ἡ Σωτηρία.

Στοὺς αἰῶνες ποὺ ἀκολούθησαν ἡ Ἐκκλησία ἀποκοῦσε ὅλο καὶ περισσότερο συνείδηση τοῦ ὅτι δὲν μπορούμε νὰ πᾶμε στὸν Χριστὸ παρὰ διὰ τῆς Μητέρας Του, ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν Τῆς, διὰ τῆς συνεχοῦς μεσιτείας Τῆς μπορούμε νὰ τὸν πλησιάσουμε καὶ νὰ ἐπιτύχουμε τὸ νὰ μὴ ζοῦμε πιά ἐμεῖς, ἀλλὰ νὰ ζεῖ μέσα μας Ἐκεῖνος.

Ὁ θαυμαστὸς ρόλος τῆς Συνόδου τῆς Ἐφέσου, στίς ἀρχὲς τοῦ Ε' αἰώνα, ἦταν νὰ ρίξει ἄπλετο φῶς στὴν θέση αὐτὴ ποὺ ἔχει ἡ Παναγία δίπλα στὸν Χριστὸ καὶ στὸ Μυστήριο τῆς Σωτηρίας μας. **Τ**ότε ἦταν ποὺ Τὴν ἀνακήρυξαν «ἀληθῶς Θεοτόκον». **Μ**ετὰ τὴν Σύνοδο αὐτὴ, ἡ ὁποία ἐξάλλου δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἐπιβεβαιώσει καὶ ἐπισήμως τὴν προηγούμενη παράδοση, ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησε ἀκόμη μεγαλύτερη ἐπίγνωση καὶ συνειδητοποίησε ἐκ νέου ποῖα εἶναι ἡ θέση τῆς

Παναγίας στο Μυστήριο τῆς Ἀπολυτρόσεως καὶ τῆς Θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

* * *

Ἡ Ἑορτὴ λοιπὸν τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου, ἡ ὁποία ἐγκαινιάζει σήμερα τὸ Χριστιανικὸ μας Ἔτος, ἔχει ἐξαιρετικὴ σημασία γιὰ μᾶς.

Τὸ Χριστιανικὸ Ἔτος ἀνοίγει ἔτσι, ἐπειδὴ ἀκριβῶς δὲν μπορούμε νὰ πᾶμε στὸν Χριστὸ παρὰ διὰ τῆς Παναγίας Μητέρας Του· θὰ διανθιστεῖ δὲ καὶ μὲ ἄλλες Θεομητορικὲς Ἑορτές, γιὰ νὰ καταλήξει μὲ τὴν ἔνδοξη Κοίμηση καὶ Μετάστασή Της, στὶς 15 Αὐγούστου.

Θὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ διακρίνουμε, μέσα ἀπὸ τὸν δοξασμὸ τῆς Παναγίας, μέσα ἀπὸ τὴν ἔνδοξη Μετάστασή Της καὶ τὴν ἐξ δεξιῶν τοῦ Υἱοῦ Της καθέδρα Της, ὁλόκληρο τὸν προορισμὸ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ὅποίας ἀποτελεῖ ζωντανὴ εἰκόνα καὶ πρώτηπραγμάτωση.

Πράγματι, διὰ τῆς Θεοτόκου ἔρχεται σ' ἐμᾶς ἡ θεία Χάρις.

Θὰ ἀναρωτηθοῦμε ἴσως: πῶς εἶναι δυνατὸν αὐτὴ ἡ γυναίκα, ὅσο ἀγία καὶ νὰ ἦταν, ὅσο κοντὰ στὸν Υἱὸ καὶ Θεὸ Της νὰ εἶναι σήμερα, νὰ μπορεῖ νὰ γνωρίζει τόσο καλὰ ὅλες τὶς ἀνάγκες ὅλων τῶν ἀνθρώπων σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς καὶ σὲ ὅλο τὸν κόσμον, καὶ νὰ μπορεῖ νὰ μεσιτεύει γιὰ τὸν καθένα ἰδιαιτέρως;

Πρέπει νὰ καταλάβουμε, ὅτι ζεῖ πλέον ὁλότελα βυθισμένη ἐν τῷ Θεῷ, ὅτι εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸ Μυστήριο τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ ὅτι ἐπομένως γιὰ τὸν Θεὸ ὅλα εἶναι παρόντα.

Στὸν Βίο τοῦ Ἁγίου Βενεδίκτου, τὸν ὁποῖο συνέγραψε ὁ πάπας Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος, λέγεται ὅτι μία μέρα εἶδε, σὰν συγκεντρωμένο μέσα σὲ μιὰ ἡλιακὴ ἀκτίνα, ὁλόκληρο τὸν κόσμον καὶ ὅλα ὅσα συμβαίνουν· στὸν δὲ Διάκονο Πέτρο, μὲ τὸν ὁποῖο συνομιλοῦσε καὶ ὁ ὁποῖος ἀναρωτιόταν πόσο πιθανὸ ἦταν ἓνα τέτοιο θαῦμα, ὁ Ἅγιος Βενέδικτος ἀπάντησε: «Γιὰ ὅποιον βλέπει τὸν Θεό, κάθε κτίσμα εἶναι πάρα πολὺ μικρό».

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ Θεοτόκος εἶναι ἐντελῶς βυθισμένη ἐν τῷ Θεῷ καὶ βλέπει τὰ πάντα ἐν Αὐτῷ, μπορεῖ νὰ εἶναι παρούσα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἀνὰ τοὺς αἰῶνες, σὲ κάθε ἄνθρωπο, σὲ καθέναν ἀπὸ μᾶς...

...Μετὰ τὴν ἔνδοξη Μετάστασή Της, βλέπει τὰ πάντα ἐν Κυρίῳ καὶ μπορεῖ νὰ εὐρίσκεται κοντὰ σὲ καθέναν ἀπὸ μᾶς.

* * *

Μπορούμε ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ νὰ ποῦμε, ὅτι κάθε Χάρι πού ὁ Χριστός μᾶς ἀποστέλλει ἀπό τὰ δεξιὰ τοῦ Πατρός Του, κάθε φορά πού μᾶς ἐπιδαψιλεύει τήν δωρεά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, αὐτό γίνεται μὲ τὶς μεσιτεῖες τῆς Μητέρας Του καὶ ὡς ἀπάντηση στὶς προσευχὲς Τῆ.

Καὶ πάλι θὰ τὸ ποῦμε, εἴτε τὸ συνειδητοποιοῦμε εἴτε ὄχι, αὐτὸ εἶναι γεγονός καὶ ἀσφαλῶς εἶναι καλύτερα νὰ τὸ καταλάβουμε. **Καὶ** ὅσο τὸ συνειδητοποιοῦμε, τόσο ἡ Παναγία μας θὰ εἶναι ὄλο καὶ πιὸ πολὺ παροῦσα στὴν ὄλη πνευματικὴ μας ζωὴ, καὶ θὰ μεταφέρει σ' αὐτὴν τὴν θερμὴ καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς μητρικῆς Τῆς παρουσίας. **Θὰ** εἶναι ἀληθινὰ ἡ οὐράνια Μητέρα μας καὶ ὄλη ἡ ζωὴ μας θὰ φωτίζεται, θὰ θερμαίνεται, θὰ παρηγορεῖται.

Ἡ μεσιτεία Τῆς θὰ εἶναι πράγματι ἡ ἔκφραση τῆς μητρικῆς τῆς ἀγάπης, διότι, ἀφοῦ εἶναι Μητέρα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι καὶ Μητέρα ὅλων τῶν Μελῶν τοῦ Σώματός Του, καὶ τρέφει πρὸς ἐμᾶς ἀληθινὰ μητρικὴ ἀγάπη, ἡ ὁποία πρέπει νὰ περιβάλλει τὴν ζωὴ μας μὲ γλυκύτητα, φῶς καὶ χαρὰ.

Ἡ εὐλάβεια πρὸς τὴν Παναγία ἔχει μεγάλη σημασία στὴν Χριστιανικὴ Ζωὴ. **Δὲν** μποροῦμε νὰ πᾶμε στὸν Χριστὸ παρὰ δι' Αὐτῆς· δὲν μποροῦμε νὰ λάβουμε τὴν δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος παρὰ δι' Αὐτῆς, διὰ τῆς μητρικῆς Τῆς μεσιτείας. **Αὐτὸ** εἶναι μιὰ πραγματικότητα, μιὰ καθημερινὴ ἀλήθεια τῆς ζωῆς μας πού πρέπει βαθιὰ νὰ μᾶς συγκλονίζει.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας συσχετίζει πάντοτε ὅλες τὶς εὐχὲς μὲ τὴν Θεοτόκο. **Σ**τοὺς Κανόνες πού ψάλλουμε στὸν Ὅρθρο, σὲ ὅλες τὶς λειτουργικὲς εὐχὲς ὑπάρχουν πάντοτε τὰ Θεοτοκία, τροπάρια δηλαδὴ ἀφιερωμένα στὴν Θεοτόκο, τὰ ὁποῖα μᾶς ὑπενθυμίζουν τὸν ρόλο Τῆς στὸ Μυστήριο τῆς Σωτηρίας μας. **Μεταξὺ** ἄλλων μάλιστα, πολὺ συχνὰ χρησιμοποιοῦμε καὶ τὴν ἐκπληκτικὴ αὐτὴν φράση: «**Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς**». **Δὲν** σημαίνει βεβαίως, ὅτι παίρνει τὴν θέση τοῦ Υἱοῦ Τῆς, ἀλλὰ εἶναι τόσο στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὸ Μυστήριο τῆς Σωτηρίας μας καὶ μετέχει σ' αὐτὸ τόσο ἔντονα μὲ τὴν μητρικὴ Τῆς ἀγάπη, ὥστε ἐν τῷ Υἱῷ Τῆς καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ Τῆς ὄντως μᾶς σώζει. **Π**ράγματι, ἡ ἐπίκληση αὐτὴ ἔχει

βαθύτατο νόημα· εἶναι πολὺ θεολογική, καὶ δὲν πρέπει νὰ φοβόμαστε νὰ τὴν λέμε καὶ νὰ τὴν ἐπαναλαμβάνουμε συχνά, γιὰ παράδειγμα μὲ τὸ κομποσχοῖνι μας, ὅπως καὶ τὴν *Εὐχὴ τοῦ Ἰησοῦ*.

* * *

Εἶθε ἡ σημερινὴ Ἑορτὴ, ὅλα τὰ θαυμάσια κείμενα ποὺ διαβάσαμε καὶ ψάλαμε ἀπόψε κατὰ τὴν Ἀγρυπνία νὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ συνειδητοποιοῦμε ὅλο καὶ περισσότερο τὸ θαυμαστὸ δῶρο ποὺ μᾶς ἔκανε ὁ Θεός: τὴν Ἵπεραγία Μητέρα Του καὶ τὴν παρουσία Της σὲ ὅλη τὴν ζωὴ μας ὡς μελῶν τοῦ Υἱοῦ Της.

**Ἄς εἶναι δοξασμένη ἡ Παναγία Τριάς,
ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!**

(*) π. Πλακίδας Deseille, Ἡ θεά τοῦ Ἀκτίστου, σελ. 159-166, ἐκδόσεις «Ἑαρ», Ἰούλιος 2020. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.